

Podsumowanie jubileuszowej konferencji GAZTERM 2022

Trafność tytułu tegorocznego XXV GAZTERMU po raz kolejny potwierdziła rzeczywistość. Polski rząd w dniu 23 maja podjął bowiem przełomową decyzję o wypowiedzeniu polsko-rosyjskiego porozumienia gazowego. To właśnie na mocy tego porozumienia zbudowano system rurociągów tranzytowych Jamał przebiegający przez terytorium Polski, a następnie podpisano kontrakt długookresowy z Gapromem. Rok 2022, na który przypadł jubileusz GAZTERMU, kończy zatem kilkudziesięcioletnią historię uzależnienia polskiego gazownictwa najpierw od sowieckiego, a następnie rosyjskiego dominanta. Infrastrukturalny i kontraktowy gorset, który krępował ekonomicznie i politycznie Polskę, w końcu został skutecznie zrzucony. Wchodzimy zatem w nowy etap rozwoju polskiego rynku gazu. Jako organizatorzy GAZTERMU mamy z związku z tym przełomowym wydarzeniem dużą satysfakcję, gdyż wielokrotnie podczas dyskusji prowadzonych w Międzyzdrojach, postulowano i uzasadniano konieczność odejścia od rosyjskiego gazu i zwrócenie się ku alternatywnym źródłom dostaw oraz zbudowania relacji z nowymi partnerami handlowymi.

Obrady 25 edycji GAZTERMU rozpoczęły się od odczytania listu Prezydenta Rzeczypospolitej Polski Andrzeja Dudy skierowanego do uczestników konferencji. To już po raz czwarty, obejmując patronatem konferencję w Międzyzdrojach, Pan Prezydent przekazał swój pogląd na stan spraw gazowych. Wskazał przede wszystkim na rosyjską agresję na Ukrainę, z którą sprzęgnięte zostało uderzenie Kremla w bezpieczeństwo energetyczne całej Unii Europejskiej. Gospodarki wielu państw europejskich okazały się przy tym bardzo wrażliwe na szantaż gazowy ze strony Rosji. Ta słabość jest niestety konsekwencją wielu lat zaniedbań w zakresie budowy odporności na takie kryzysy i lekceważenia zagrożenia płynącego ze strony wschodniego dostawcy gazu. Konkludując Pan Prezydent zaznaczył, że Polska na tym tle stanowi pozytywny przykład strategicznej zapobiegliwości w zakresie dywersyfikacji dostaw gazu. „Lata przemyślanej i konsekwentnie wdrażanej strategii bezpieczeństwa gazowego sprawiły, że Polska może zacząć odgrywać rolę regionalnego hubu gazowego”.

W inauguracyjnej części obrad doszło także do ważnego dla polskiego rynku gazu wydarzenia jakim było zawarcie przez PGNiG z **Sempre Infrastructure porozumienia, na mocy którego określone zostały podstawowe warunki przyszłego kontraktu na zakup 3 mln ton LNG (ok. 4,05 mld m³) rocznie. Kontrakt ma być zawarty na 20 lat, a gaz odbierany przez PGNiG w terminalach Cameron LNG w Luizjanie lub Port Arthur LNG w Teksasie.**

W trakcie dwudniowych obrady przeprowadzono osiem paneli dyskusyjnych, w ramach których poruszono szerokie spektrum zagadnień, pokazujących złożoność oraz różnorodność problemów z jakimi musi się zmierzyć współczesne gazownictwo. Z oczywistych względów dominującym tematem obrad, rozpatrywanym w różnych kontekstach, było bezpieczeństwo rynku gazu. Bezpieczeństwo, oraz współpraca międzynarodowa w tym zakresie, tworzyły główną oś dyskusji przeprowadzonej podczas pierwszego panelu: *Szczytu gazowego dla bezpieczeństwa i sprawiedliwej transformacji* z udziałem znamienitych przedstawicieli władz Królestwa Danii, Republiki Litwy, Rzeczypospolitej Polskiej Stanów Zjednoczonych, oraz Ukrainy.

W drugim panelu rozważano natomiast problematykę związaną z wymagającym dużego wysiłku procesem dekarbonizacji gazownictwa, w nowym dla niego kontekście zachowania bezpieczeństwa energetycznego. To ogromne wyzwanie w pierwszej kolejności dla operatorów systemów przesyłowych. Uczestnicy dyskusji byli zgodni, że skala wyzwań wymaga większego zacieśnienia i koordynacji współpracy międzynarodowej we wskazanym zakresie.

Na GAZTERMIE nie zabrakło również tematów związanych z rynkiem i handlem gazem ziemny. Okazją do dyskusji na te tematy była przypadająca na 2022 rok 10 rocznica utworzenia giełdy gazu na Towarowej Giełdzie Energii. Paneliści byli zgodni, że celowe działania Gazpromu doprowadziły do perturbacji na rynkach giełdowych w Europie i skokowego wzrostu cen. W tej trudnej sytuacji giełda gazu wnosi przede wszystkim gwarancję pewności obrotu i rozliczenia transakcji dając poczucie bezpieczeństwa uczestnikom rynku.

Gwarancji bezpieczeństwa dla krajowego rynku gazu należy oczywiście upatrywać przede wszystkim w infrastrukturze takiej jak Terminal LNG w Świnoujściu, Baltic Pipe, interkonektory i magazyny gazu. Posiadany przez Polskę potencjał w tym zakresie oraz dalsze plany rozwoju były bowiem tematem czwartego panelu dyskusyjnego poświęconego bezpieczeństwu dostaw paliwa gazowego do Polski.

To dzięki wspomnianej infrastrukturze Polska może uczestniczyć w międzynarodowym obrocie gazem ziemnym a polskie firmy pozyskiwać nowych partnerów biznesowych ze świata. O możliwościach rozwoju współpracy międzynarodowej, nowych kierunkach dostaw oraz rozwoju międzyregionalnego handlu gazem rozmawiali natomiast uczestnicy kolejnego, piątego panelu: **Potencjał współpracy transregionalnej Trójmorze - Zatoka Meksykańska - Bliski Wschód.**

W programie konferencji nie mogło oczywiście zabraknąć zagadnień związanych z funkcjonowaniem segmentu dystrybucyjnego. Przed operatorami sieci stoją bowiem bardzo poważne wyzwania związane z racjonalnym rozwojem sieci i jednocześnie rozpoczęciem procesu udostępniania jej dla gazów odnawialnych. Tej problematyce poświęcony został siódmy panel dyskusyjny objęty patronatem Polskiej Spółki Gazownictwa.

Na tegorocznym GAZTERMIE ponownie przeprowadzono w gronie eksperckim dyskusję na temat najnowszych rozwiązań w zakresie cyberbezpieczeństwa. To niezwykle ważny temat dla tak strategicznych gałęzi gospodarki jak gazownictwo i energetyka, w dobie przeniesienia komunikacji, procesów sterowniczych, zarządczych i kontrolnych do cyberprzestrzeni. Ten wątek ze względu na swoje znaczenie i dynamikę zmian w tym obszarze będzie z pewnością pojawiać się programach kolejnych edycji GAZTERMU

Kończącym obrady XXV GAZTERMU wydarzeniem była niezwykle ciekawa dyskusja poświęcona dalszym perspektywom pomostowości paliwa gazowego w świetle najnowszych strategii i projektów regulacyjnych UE. Uczestniczący w panelu dyskusyjnym praktycy biznesowi i specjaliści prawa europejskiego skoncentrowali się m.in. na analizie dwóch kluczowych dla gazownictwa unijnych dokumentów w postaci strategii metanowej i taksonomii UE.

Przeprowadzone na tegorocznym GAZTERMIE dyskusje i polemiki cieszyły się dużym zainteresowaniem uczestników i mediów, które na bieżąco relacjonowały przebieg obrad. O sukcesie merytorycznym konferencji niewątpliwie zadecydował trafny wybór tematów i zagadnień ale przede wszystkim bardzo wysoki poziom wypowiedzi zaproszonych do paneli dyskusyjnych znamienitych przedstawicieli administracji prezydenckiej i rządowej, członków zarządów, menagerów spółek oraz ekspertów i specjalistów. Ogromną wartością GAZTERMU, którą budujemy konsekwentnie od kilku lat był także udział bardzo licznej grupy gości międzynarodowych reprezentujących partnerów politycznych i biznesowych Polski z Królestwa Danii, Litwy, Stanów Zjednoczonych oraz Ukrainy.

Reasumując z ogromnego dorobku merytorycznego jaki został przekazany na tegorocznym jubileuszowym GAZTERMIE można sformułować następujące generalne wnioski, które mogą posłużyć w układaniu dalszych strategicznych planów rozwoju polskiego gazownictwa:

1. Bezpieczeństwo rynku gazu osiągnane poprzez dywersyfikację i funkcjonowanie takich instytucji jak giełda pozostanie na kolejne lata priorytetem, który należy wzmacniać uwzględniając przede wszystkim dynamikę sytuacji międzynarodowej.
2. Bezpieczeństwo energetyczne wymaga właściwej refleksji strategicznej, adekwatnych do wyzwań projektów oraz konsekwencji i skuteczności w realizacji przyjętych planów. Polska w tym zakresie może służyć za wzór dla innych państw europejskich.
3. Bezpieczeństwo energetyczne kosztuje ale jego brak kosztuje znacznie więcej.
4. Polska dzięki poczynionym inwestycjom infrastrukturalnym, dojrzałemu rynkowi oraz nowym kontraktom może stać się nie tylko centrum handlu i dystrybucji gazu ale także gazowym hubem bezpieczeństwa dla regionu Trójmorza oraz partnerów z Ukrainy i Mołdawii.
5. Dywersyfikacja i transformacja to nowy mix, który może być adekwatnym rozwiązaniem dla aktualnych wyzwań stojących przed polskim rynkiem gazu.
6. Polska bez rosyjskiego gazu ma przed sobą bardzo optymistyczne perspektywy jako atrakcyjny partner handlowy oraz miejsce do wspólnych inwestycji w dekarbonizację sektora gazu i energii.

Organizatorzy 25. Konferencji Gazterm 2022